

Ристо Малчески
Скопје

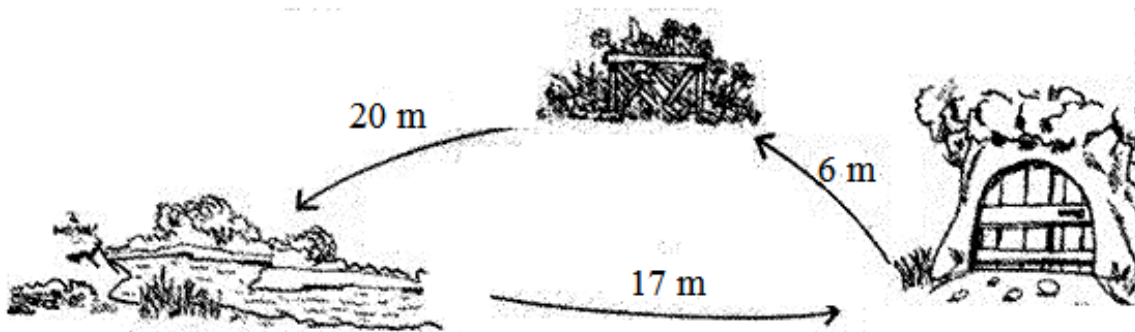
ПРЕСМЕТУВАМЕ И СПОРЕДУВАМЕ ДОЛЖИНИ НА ПАТИШТА (четиво за трето одделение)

На училиште ги научи мерките за должина сантиметар, дециметар, метар и километар. Исто така научи дека

$$1 \text{ dm} = 10 \text{ cm}, 1 \text{ m} = 10 \text{ dm} = 100 \text{ cm} \text{ и } 1 \text{ km} = 1000 \text{ m}.$$

Во следните неколку задачи овие твои знаења ќе ги искористиме за да пресметаме должини на патишта и истите да ги споредиме, при што треба да го определиме најкраткиот или најдолгиот пат.

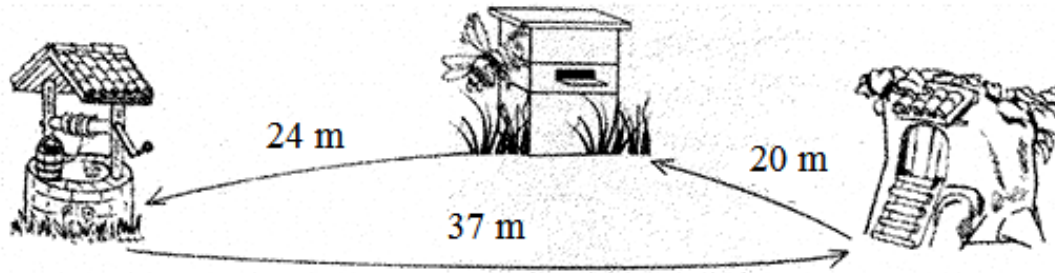
Задача 1. На долниот цртеж е прикажана куќичката на цуцето Смешко, неговата градина и блиската река. Колку метри изминува цуцето Смешко, за да од отиде од дома до градината, потоа до реката и пак да се врати дома?

Решение. За да отиде од дома до градината, па до реката и пак да се врати дома цуцето Смешко изминува

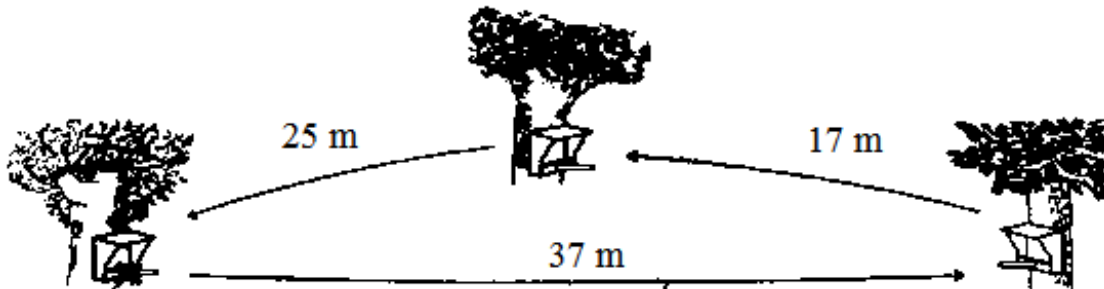
$$6 + 20 + 17 = (6 + 20) + 17 = 26 + 17 = 43 \text{ m}. \blacksquare$$

Задача 2. На долниот цртеж се куќичката на цуцето Муртенко, кошницата со пчели и бунарот. Цуцето Муртенко секое утро одело од дома до кошницата со пчели, па до бунарот и се враќало дома. Колкав пат поминувало притоа?

Решение. Патот кој го поминува Муртенко секое утро е еднаков на $20 + 24 + 37 = (20 + 24) + 37 = 44 + 37 = 81 \text{ m}$. ■

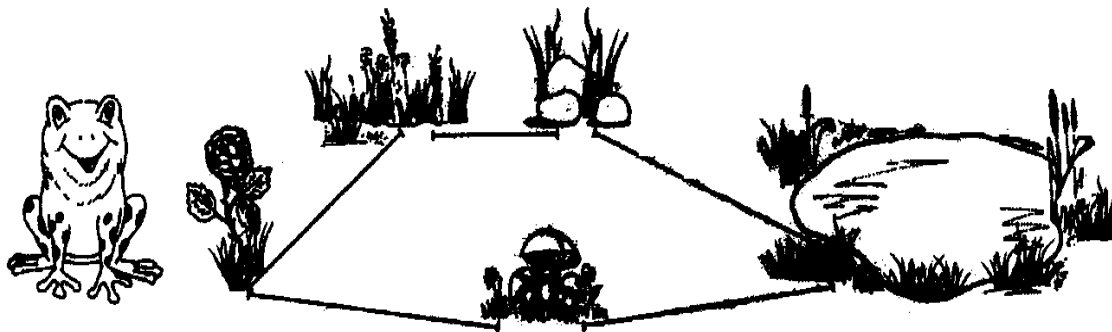
Задача 3. Горјан во градината поставил три хранилки за птици. Тој секое утро во хранилките турал храна. Колкав пат поминувал Горјан додека ги полнел хранилките?

Решение. Должината на патот кој го поминувал Горјан додека ги полнел трите хранилки е еднаква на

$$25 + 17 + 37 = (25 + 17) + 37 = 42 + 37 = 79 \text{ m}.$$

Задача 4. За да стигне до барата жабата поминала: од цвеќето до тревата 3 dm , од тревата до камчињата 2 dm и уште 4 dm до барата (види цртеж долу). На враќање таа поминала 4 dm до печурките и 40 cm до цвеќето. Кој пат е пократок?

Решение. Кога одела кон барата должината на патот кој го поминала жабата е еднаков на

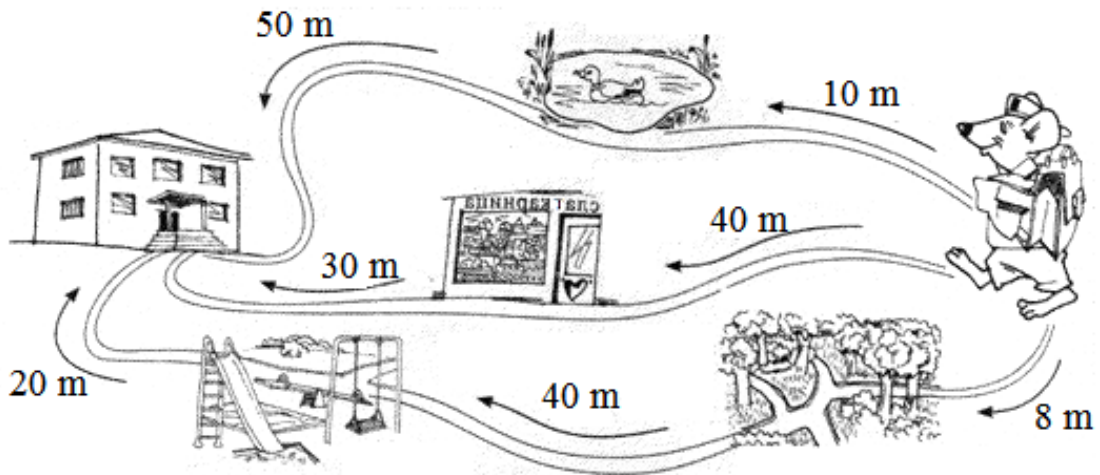
$$3\text{ dm} + 2\text{ dm} + 4\text{ dm} = 9\text{ dm},$$

а кога се враќа должината на патот кој го поминала е еднаква на

$$4\text{ dm} + 40\text{ cm} = 4\text{ dm} + 4\text{ dm} = 8\text{ dm}.$$

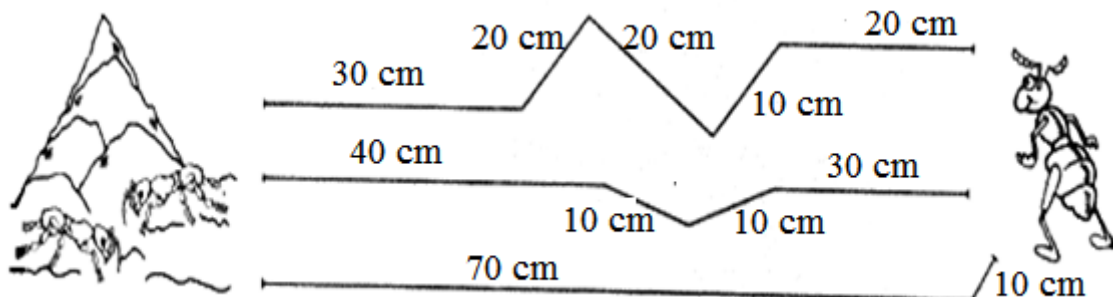
Бидејќи $8 < 9$, заклучуваме дека пократок е паток кој жабата го поминала при враќањето од барата кон цвеќето. ■

Задача 5. На долниот цртеж се прикажани три патишта по кои глувчето Мице може да стигне до училиштето. Колку е долг најкраткиот пат по кој глувчето Мице може да стигне до училиштето?

Решение. Според цртежот горниот пат, т.е. патот кој оди покрај барата е долг $10 + 50 = 60\text{ m}$. Средниот пат е долг $40 + 30 = 70\text{ m}$ и долниот пат е долг $8 + 40 + 20 = 68\text{ m}$. Бидејќи $60 < 68 < 70$, најкраткиот пат по кој Мице може да дојде до училиштето е долг 60 m . ■

Задача 6. На долниот цртеж се прикажани три патишта по кои мравката може да стигне до мравјалникот. Помогни ѝ на мравката по најкраткиот пат да стигне до мравјалникот. Кој е тој пат?

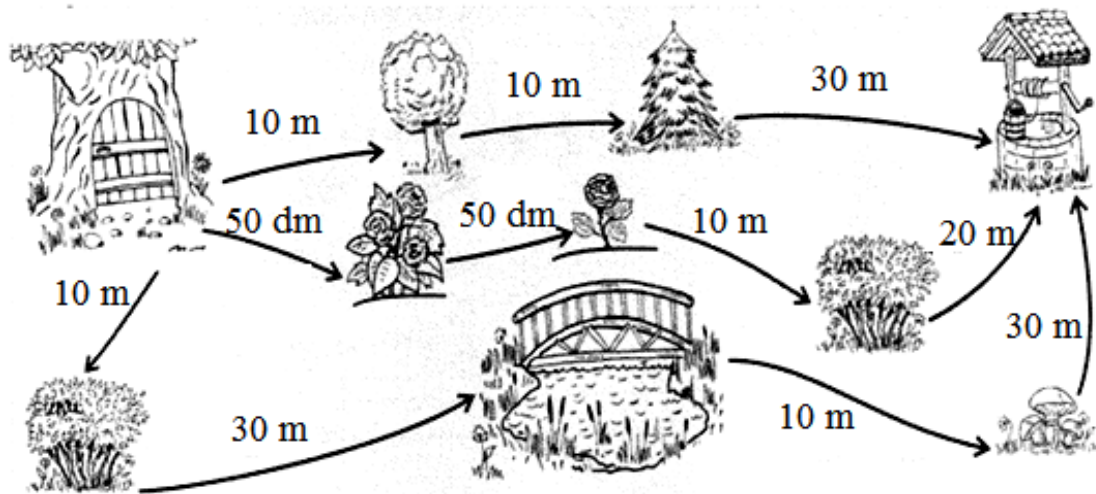
Решение. Горниот пат е долг $20 + 10 + 20 + 20 + 30 = 100 \text{ cm}$.

Средниот пат е долг $30 + 10 + 10 + 40 = 90 \text{ cm}$.

Долниот пат е долг $10 + 70 = 80 \text{ cm}$.

Бидејќи $80 < 90 < 100$, заклучувам едка најкраток е долниот пат и мравката по него треба да оди до мравјалникот. ■

Задача 7. Пресметај ги должините на трите патишта од куќата на цуцето Смешко до бунарот (цртеж долу). Колкава е должината на најкраткиот пат?

Решение. Горниот пат е долг:

$$10 \text{ m} + 10 \text{ m} + 30 \text{ m} = 50 \text{ m}.$$

Должината на средниот пат е

$$50 \text{ dm} + 50 \text{ dm} + 10 \text{ m} + 20 \text{ m} = 5 \text{ m} + 5 \text{ m} + 10 \text{ m} + 20 \text{ m} = 40 \text{ m}.$$

Должината на долниот пат е

$$10 \text{ m} + 30 \text{ m} + 10 \text{ m} + 30 \text{ m} = 80 \text{ m}.$$

Бидејќи $40 < 50 < 80$, најкраток е средниот пат. ■